

SOS Rasisme
v. leder Trond Thorbjørnsen
Pb. 7073 St. Olavs plass
0130 OSLO

Oslo, 26.02.2010

**SAK 013/10 - SOS RASISME V. LEDER TROND THORBJØRNSEN MOT
KLASSEKAMPEN**

Vedlagt sendes kopi av Klassekampens tilsvarende i ovennevnte PFU-sak.

Dersom SOS Rasisme har ytterligere kommentarer, ber vi om å få disse innen en uke.
Vi ber også om å bli underrettet hvis det ikke er noe å tilføye.

Oppgi ovennevnte saksnummer når svar sendes.

Med vennlig hilsen
for PRESSENS FAGLIGE UTVALG

Trude Hansen
organisasjonssekretær / saksbehandler

Vedlegg

Pressens faglige Utvalg
Boks 46 Sentrum
0101 Oslo

PFU	SAK NR: 03/10
MOTTATT:	26.5.10

Oslo 22. februar 2010

Sak 013/10 – SOS Rasisme v. leder Trond Thorbjørnsen mot Klassekampen

Viser til klage mottatt 20. januar i år, hvor Klassekampen klages inn for brudd på seks punkter i Vær Varsom-plakaten. Artikkelen som klages inn, omhandler medlemsvervepraksisen i SOS Rasisme. Innledningsvis vil vi påpeke at den innklagede artikkelen ikke alene utgjør vår dekning av saken. Klassekampen trykket også en artikkel om at Landsrådet for Noregs barne- og ungdomsorganisasjoner og Fordelingsutvalget, som begge har iverksatt kontroll av organisasjonen uavhengig av og forut for Klassekampens dekning. Vi har også en trykket en mindre sak der leder Trond Thorbjørnsen bestriider sine uttalelser i den innlagde saken, et lengre intervju med hovedkasserer Kjell Gunnar Larsen og et hovedinnlegg på våre debattsider av samme Larsen. Vi anser at SOS Rasisme har fått rikelig med plass i våre spalter til å komme til orde med sin side av saken, også i den innlagde artikkelen.

I det videre bruker vi innklagers punkter for å gjøre det lettere å bla i de to dokumentene.

2.1 – Til punkt 4.4

Hovedankepunktet i klagen gjelder Klassekampens forside: **"Kan ha registrert 15.000 for mange: MEDLEMSROT I SOS RASISME"**. Thorbjørnsen hevder at det ikke finnes dekning for påstanden i artikkelen. Det er vi uenige i. Tittelen viser til et brev SOS Rasisme har sendt ut til 15.000 av sine medlemmer. Brevet er titulert: "Vi trenger hjelp fra deg for å rydde bort feil i vårt medlemsregister for perioden" (se vedlegg). Mottaker av brevet kan krysse av i to bokser, for henholdsvis "Jeg har aldri meldt meg inn i SOS Rasisme i perioden" og "Antallet familiemedlemmer er ikke rett". Antallet, 15.000, viser til hovedkasserer Kjell Gunnar Larsens egne opplysninger om at et slikt brev er sendt ut til 15.000 av SOS Rasismes over 40.000 medlemmer. Denne utsendelsen er foretatt etter at Landsrådet for Noregs barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) har underlagt SOS Rasisme kontroll – etter å ha mottatt signaler om en vel aggressiv vervepraksis, slik vår hovedkilde i LNU, Carl F. Gjerdrum, formulerer det. Måten disse 15.000 skiller seg fra de resterende medlemmene på, er ved at de gjør seg verdig et brev hvor de blir bedt om å klargjøre sin medlemsstatus. Vår hovedkilde, Mari-Anne Hågvar, gjør også et hovedpoeng ut av at hun var forbauset over at både hun selv og hennes datter på to år var oppført som medlemmer. Kjell Gunnar Larsen bekreftet også overfor Klassekampen at det i noen tilfeller hender at folk ikke skriver opp eget navn, men venner. Han sier også: "Generelt kan jeg si at det er en del som ikke husker at de ble medlemmer." Dette bestrides ikke i klagen. Trond Thorbjørnsen godkjente også skriftlig i sitatsjekk formuleringen: "Trond Thorbjørnsen sier at organisasjonen har fått flere tilbakemeldinger som tyder på at folk ikke alltid oppfatter signeringen av støtteopprop mot rasisme som et medlemskap i SOS Rasisme." (Se vedlagt e-postutskrift.) Samlet sett mener vi at kildene (brevet, Hågvar, LNU, Thorbjørnsen og Larsen) bygger opp under tittelen,

medlemsrot. Klassekampen hevder dessuten ikke at 15.000 medlemskap er ugyldige, men at disse *kan* ha vært feilregistrert – derav brevene for nærmere oppklaring.

Senere i klagen vises det til formulering ”**Uryddig medlemsverving**”. Den anser vi at et besvart i det foregående.

Videre viser Thorbjørnsen til formuleringen: ”**Mari-Anne Hågvar var medlem i SOS Rasisme uten å vite det (...)**” SOS Rasisme mener dette er en påstand som er feil. Vi mener den er riktig. Hågvar visste åpenbart ikke at datteren eller hun selv var medlem i organisasjonen. At hun var registrert som medlem likevel, endrer ikke hennes oppfatning av forholdet.

Den neste påstanden som klages inn går som følger: ”**Hovedkasserer Kjell Gunnar Larsen i SOS Rasisme sier at 15.000 brev er sendt ut der folk blir bedt om å avkrefte medlemskapet**” Thorbjørnsen mener brevet oppfordrer medlemmer om ”å gi tilbakemelding hvis de (...) er uenige i at de har vært medlemmer”, og at dette er vesensforskjellig fra Klassekampens formulering. Her viser vi til det vedlagte brevet, der medlemmene oppfordres til å hjelpe til med ”å rydde bort feil i vårt medlemsregister”. Klassekampen syns det er dekning for å kalle et brev der man bare kan krysse av for at man ”aldri har meldt seg inn”, for et brev som ber folk avkrefte medlemskapet. At disse formuleringene skiller lag i en slik størrelsesorden at det skulle være en sak for PFU, forstår vi ikke. Viser dessuten til vedlagte sitatsjekk fra Kjell Gunnar Larsen, der han godkjener formuleringen, men ønsker å tilføye ”hvis det er behov for det”.

Ingressen i saken klages også inn: ”**Hvis du signerer et opprop mot rasisme i regi av SOS Rasisme, kan du ha blitt medlem av organisasjonen uten å vite det selv.**” Denne påstanden ble bekreftet overfor oss av Thorbjørnsen selv, noe han også godkjente i skriftlig sitatsjekk (se vedlegg). Vi antar at Thorbjørnsen i ettertid ikke var like fornøyd med formuleringen, men kan ikke se hvordan vi kunne gjort det tydeligere overfor ham at dette kunne komme på trykk.

2.2 – Til punkt 3.7

Her tilbakeviser SOS Rasisme tre setninger. De to første går som følger: ”**Hovedkasserer Kjell Gunnar Larsen i SOS Rasisme sier at 15.000 brev er sendt ut der folk blir bedt om å avkrefte medlemskapet**” og ”**Hovedkasserer i organisasjonen som sitter i Haugesund, Kjell Gunnar Larsen, forteller at 15.000 brev har blitt sendt ut, der folk blir bedt om å avkrefte medlemskapet.**” Som tidligere nevnt er det vanskelig for oss å se vesensforskjellen mellom disse formuleringene og det Larsen mener er riktig, nemlig at medlemmene skulle gi tilbakemelding hvis de var uenige i at de hadde vært medlemmer (se over). Minner dessuten om Larsens skriftlige sitatsjekk, der formuleringen godkjennes.

Videre omtales følgende uttalelser som ”forvrenge” av Thorbjørnsen: ”**Leder for SOS Rasisme, Trond Thorbjørnsen, sier at organisasjonen har fått flere tilbakemeldinger som tyder på at folk ikke alltid oppfatter signeringen av støtteopprop mot rasisme som et medlemskap i SOS Rasisme.**” Igjen viser vi til at Thorbjørnsen selv skriver til journalisten at ”det ser ok ut” etter å ha fått forelagt den ord for ord likelydende formuleringen skriftlig. Likevel satte Klassekampen på trykk en mindre sak dagen etter, hvor Thorbjørnsen fortalte at han ikke sto inne for utsagnet. Det er vanskelig å vite hva mer vi kan gjøre for å etterkomme den mangeårige lederen av organisasjonen, som ikke er fremmed for å være i mediene.

2.3 – Til punkt 4.2

Her vises det igjen til at det skal være feil at ”**Mari-Anne Hågvar var medlem i SOS Rasisme uten å vite det**”. SOS Rasisme avviser ikke at hun var medlem, men siste ledd: ”uten å vite det”. Ettersom organisasjonen ikke er i Hågvarts hode, er det vanskelig å se hvordan de mener dette er beviselig feil.

Nok en gang trekkes påstanden om støtteoppropet opp, og det vises til at Hågvarts påstand blir framstilt som en faktisk opplysning. Her vil vi igjen tillegge at dette ble bekreftet at Thorbjørnsen, både muntlig og skriftlig.

En sitattitulering trekkes også fram: "**Mari-Anne Hågvar, ufrivillig medlem av SOS Rasisme**". Nok en gang: Det er bare Hågvar som kan avgjøre graden av egen frivillighet, og hennes utsagn blir derfor av avgjørende betydning for hva Klassekampens skriver om hennes oppfatning av medlemskapet.

2.4 – Til punkt 3.2

Her stilles det spørsmål ved Hågvarts og flere av Klassekampens medarbeideres habilitet. Her vil vi vise til at selv om Hågvar er hovedkilden i saken, så er hennes påstander både framlagt og til dels bekreftet av både LNU og Thorbjørnsen selv. I vår påfølgende artikkel, "Kan miste støtte" (06.11.09), skriver vi at to av organene som årlig tildeler SOS Rasisme millionbeløp, begge har underlagt organisasjonen kontroll, blant annet på grunn av tvil knyttet til medlemstall. Hågvar som ett enkelt medlem burde bekymre SOS Rasisme langt mindre enn kontrollene fra myndighetene. Men hun er som en enkeltperson lettere å angripe. Vi registrerer at SOS Rasisme også har klaget inn Hågvar som privatperson for Forliksrådet.

2.5 – Til punkt 4.14

Her vises det til at SOS Rasisme ikke har fått samtidig imøtegåelse for følgende påstander:

- Generelle påstander om medlemsrot, og at inntil 15.000 medlemmer kan være feilregistrert.
- Uttalelsene fra Landsrådet for Noregs barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU)
- Presentasjonen av intervjuobjekt Mari-Ann Hågvar og hennes mange påstander, slik at vi kunne fremlegge dokumentasjon på hennes medlemskap.

Både hovedkasserer og leder i SOS Rasisme har fått rikelig med plass til å uttale seg i saken. At de senere finner enkelte av sine egne uttalelser uheldige, kan vi gjøre lite med. Selve henvendelsen gjaldt medlemsrot og verveteknikk, og det framstår som underlig at SOS Rasisme mener de ikke er framlagt påstander om dette. Når det gjelder de 15.000 brevene, så et dette opplysninger som stammer fra Kjell Gunnar Larsen selv, og ingen andre. LNU bekrefter at SOS Rasisme er underlagt kontroll, noe organisasjonen har vært vel kjent med siden februar 2009. Da SOS Rasisme senere fant verveskjemaet Hågvar er registrert på, fikk de også rikelig med plass i våre spalter til dette poenget: Et uthevet hovedinnlegg på våre debattsider, samt et helsides intervju med Kjell Gunnar Larsen – begge utrustet med en faksimile av skjemaet (se vedlegg). At dette ikke har blitt oppfattet som et verveskjema av Hågvar eller de "ca. hundre stykker i løpet av ett år, som tar kontakt fordi de ikke har oppfattet at det gjelder medlemskap," som Thorbjørnsen ordrett sier til Klassekampen (se igjen vedlagt skriftlig sitatsjekk), kan ikke Klassekampen ta ansvar for.

2.6 – Til punkt 4.1

SOS Rasisme mener Klassekampens sak ikke tilfredsstiller kravet om sakelighet og omtanke, og omtaler artikkelen som kampanjejournalistikk. Til dette vil vi si at vi alltid har sett på SOS Rasisme som en organisasjon som driver et viktig arbeid blant ungdom. Vi bruker dem som kilder, og skriver om aksjoner de står bak eller deltar i. Vi har ingen interesse av å delta i en kampanje mot organisasjonen. Derimot vekket brevet SOS Rasisme hadde sendt ut til enkelte av medlemmene vår journalistiske nysgjerrighet, ettersom det tydelig var uttrykk for et saksforhold der noe hadde behov for å klargjøres. LNU og Fordelingsutvalgets kontroll av medlemsregistreringen i organisasjonen forsterket dette inntrykket, og denne kontrollen foregår uavhengig av Klassekampens artikler. De faktiske saksforhold står dermed på egne ben, uavhengig av striden om konkrete formuleringer i Klassekampens spalter.

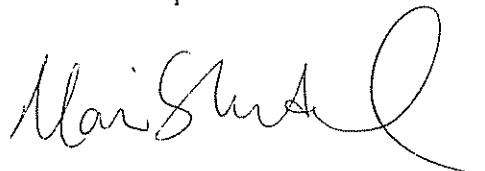
Til slutt

Klassekampen mener at vi i denne saken har fulgt god presseskikk etter beste evne. Vi har hatt kontakt med de to hovedrepresentantene for SOS Rasisme både gjennom intervju og sitatsjekk i forkant av trykkingen. Vi gjør oppmerksom på at flere av opplysningene som nå klages inn stammer fra Larsen og Thorbjørnsen selv.

Når de senere angører eller syns uttalelsene falt feil ut, gir vi dem så rikelig med plass til å klargjøre – uten å stå steilt på sitatsjekken vi med letthet kunne vist til.

SOS Rasisme ber avslutningsvis utvalget ta hensyn til ”den stadig pågående stigmatiseringen av vår organisasjon”, blant annet gjennom spredningen av en NTB-melding basert på Klassekampens sak. At Klassekampen skal straffes for å få gjennomslag i andre medier, faller på sin egen urimelighet.

For Klassekampen

Mari Skurdal
redaksjonssjef

Vedlast:

9 vedlegg

Zimbra Email Zimbra E-post

maris@klassekampen.no

Fwd: Sitatsjekk

24 februar 2010 12:18:01

Fra: sianoh@klassekampen.no
Til: maris@klassekampen.no

Her er sitatsjekk fra Larsen. Etter det jeg husker limte jeg inn det han foreslo overst

----- Videresent Melding -----

Fra: "Hovedkasserer" <hovedkasserer@sos-rasisme.no>
Til: "Sian O'Hara" <sianoh@klassekampen.no>
Sendt: 4 november 2009 kl 15:50 GMT +01:00 Amsterdam / Berlin / Bern / Rome / Stockholm / Vienna
Emne: Re: Sitatsjekk

Hei

- Her er mitt forslag:

Brevet som var addresert til Hågvær er sendt ut fra økonomiutvalget i SOS Rasismes som holder til i Haugesund. Hovedkasserer i organisasjonen, Kjell Gunnar Larsen forteller at totalt har 15 000 brev blitt sendt ut der folk blir bedt om avkrefte medlemsskapet hvis det er behov for det.
 ~ Jeg kan ikke uttale meg om enkeltpersoner, de som er usikre på om de var medlemmer eller ikke har vi bedt om å henvende seg til oss, så skal vi finne den dokumentasjonen som vi har og sende dem. Hvis de ikke kjenner igjen denne så stryker vi dem sjølsgt.
 Generelt kan jeg si at det er en del som ikke husker at de ble medlemmer. Når de henvender seg til oss og får dokumentasjonen med sin underskrift på, husker de det likevel, sier Larsen. I noen tilfeller skriver folk ikke opp seg sjøl, men venner.
 Han sier at hovedrekutteringsarenaen for SOS Rasisme er på gata, men at vervingen også foregår på blant annet festivaler. Medlemmene betaler der og da, en tikroning, og neste januar får medlemmene brev i posten med faktura."

Mvh

Kjell Gunnar

Sian O'Hara wrote:

Hei,

Her er sitatsjekk - håper alt ser greit ut!

Brevet som var addresert til Hågvær er sendt ut fra SOS Rasismes avdeling i Haugesund. Hovedkasserer i organisasjonen som sitter i Haugesund, Kjell Gunnar Larsen forteller at totalt har 15 000 brev blitt sendt ut der folk blir bedt om avkrefte medlemsskapet.

~ Det er vanskelig for meg å uttale meg om saken når jeg ikke har dokumentasjonen på at hun har meldt seg inn akkurat her. Generelt kan jeg si at det er en del som ikke husker hvordan de blir medlemmer. Når de henvender seg til oss og får dokumentasjonen med sin underskrift på, husker de det likevel, sier Larsen.

Han sier at hovedrekutteringsarenaen for SOS Rasisme er på gata, men at vervingen også foregår på blant annet festivaler. Medlemmene betaler der og da, en tikroning, og neste januar får medlemmene brev i posten med faktura.

Med vennlig hilsen,

Sian O'Hara

Journalist, Klassekampen

Tlf. 992 57 154 / 22 05 95 15

--
 SOS Rasisme er Norges eneste demokratiske medlemsorganisasjon som koncentrerer seg om å arbeide mot rasisme og nazism.
 Vi har 40 000 individuelle medlemmer, 8 000 kollektive medlemmer og 280 lokallag.
 Vi er Europas største antirasistiske organisasjon.

Har du lyst til å bli medlem? Gå til: www.sos-rasisme.no/blimeidem
 Har du lyst til å bli aktiv? Gå til: www.sos-rasisme.no/bliaaktiv
 Trenger du fakler? Gå til: www.sos-rasisme.no/fakler

Postadresse: Postboks 297 - 5501 Haugesund

Besøksadresse:
 Strandgata 71 - rett overfor Gamle Slaktehuset

Tелефon: 52 71 21 75
 Telefaks: 52 71 21 62

Vedlegg 1

Re: Sitatsjekk.

5. november 2009 10:10:55

Fra: sianoh@klassekampen.no
Til: maris@klassekampen.no
Kopi: bjorgulvb@klassekampen.no

Vedlegg II

----- Original Message -----

Fra: "Trond ThorbjørnSEN" <trond.thorbjornsen@sos-rasisme.no>
Til: "Sian O'Hara" <sianoh@klassekampen.no>
Sendt: 4. november 2009 kl 20:14 GMT +01:00 Amsterdam / Berlin / Bern / Rome / Stockholm
/ Vienna
Emne: Re: Sitatsjekk.

Hei Sian,

Ble litt krøkkete den ene setningen, men det ser ok ut.

-Trond

On Wed, Nov 04, 2009 at 03:48:33PM +0100, Sian O'Hara wrote:

> Hei,
>
> Her er sitatsjekk - håper det ser greit ut!
>
> Leder for SOS Rasisme, Trond ThorbjørnSEN, sier at organisasjonen har fått flere tilbakemeldinger som tyder på at folk ikke alltid oppfatter signeringen av støtteopprop mot rasisme som et medlemsskap i SOS Rasisme. Han har imidlertid ikke oversikt over hvor mange svar på brevet som nylig ble sendt ut, som eventuelt har kommet inn, men sier at de har mottatt noen telefonhenvendelser angående saken.
> – Det er riktig nok en del, ca. hundre stykker i løpet av ett år, som tar kontakt fordi de ikke har oppfattet at det gjelder medlemsskap.
> – Hvordan foregår vervingen i SOS Rasisme?

> – Man går som regel bort til noen på gata og spør om de vil være med i
> SOS Rasisme, og forklarer dem hvorfor det er en viktig
> sak. Innbetalingen foregår som regel på stedet siden vi mener det er
> best at hele prosessen foregår der. Når det gjelder henne som ikke var
> klar over sitt eget medlemsskap, oppfordrer vi henne til å ta kontakt
> slik at vi kan finne ut av det. Vi er opptatte av å ha en ryddig
> prosess, sier ThorbjørnSEN.
>
>
> Med vennlig hilsen,
>
> Sian O'Hara
>
> Journalist, Klassekampen